

Deklaracija za Slovenijo brez zavržene hrane

Poleg gospodarske, finančne in socialne krize se soočamo še s krizo zavržene hrane. Do ljudi ne pride sto in več tisoč ton zanje pridelane hrane. Zadnji dosegljivi podatki govorijo o velikih količinah zavržene hrane v Sloveniji: ocena SURS je, da je v letu 2013 nastalo 149.000 ton odpadne hrane, kar je 72,1 kilogramov odpadne hrane na prebivalca.

Izgube so ogromne. Odpadna in zavržena hrana nastaja v vsej prehranski verigi – od pridelovalca do gospodinjstva, ob transportu, skladiščenju, predelavi in v trgovinah, v gostinstvu. Problem zavržene hrane je naš skupni problem – kmetov, trgovcev, predelovalcev, gostincev in potrošnikov. Naš je zato, ker si ga delimo. Zato ga moremo in moramo rešiti le skupaj.

Podpisniki se javno zavezujejo k spoštovanju načel in izvajanju prednostnih ukrepov z namenom, da v Sloveniji zmanjšamo količine zavržene hrane za 50 % do leta 2025.

Preprečevanje je na prvem mestu

Podpisniki ugotavljamo, da je preprečevanje nastajanja zavržene hrane osnovno načelo platforme. Ker vemo, da se vse količine zavržene hrane glede na stanje tehnike ne moremo izogniti, se zavezujejo k novi hierarhiji ukrepov preprečevanja in zmanjševanja količin zavržene hrane.

1. Preprečevanje nastajanja
2. Raba viškov hrane za ljudi
3. Pouporaba v industriji in za krmo živali
4. Kompostiranje
5. Odstranjevanje (kot najmanj zaželen postopek)

Podpisniki se zavezujejo, da bomo v svojih dejavnostih upoštevali hierarhijo ravnanja z zavrženo hrano. V združenjih, katerih člani smo, bomo aktivno zagovarjali zgornjo hierarhijo ukrepanja.

Krepimo prostovoljne zaveze za ukrepanje v prehranski verigi

Za učinkovito ukrepanje so potrebni kakovostni podatki na ravni podjetij, javnih institucij in gospodinjstev. Ti podatki morajo biti javni. Le tako bomo lahko verodostojno predstavili učinkovitost svojih ukrepov.

Podpisniki se zavezujejo, da bomo:

- aktivno zastopali in promovirali ukrepe za preprečevanje in zmanjšanje zavržene hrane na način, da bomo predlagali merljive in časovno določene cilje v svojih panogah,
- aktivno podprli prizadevanja za ugotavljanje stvarnih podatkov o snovnih tokovih odpadne in zavržene hrane v podjetjih predelovalne in trgovinske dejavnosti ter v javnih institucijah in gospodinjstvih.

Izobraževanje in obveščanje sta temelj ukrepanja

Pomembne premike lahko dosežemo le s ciljnimi izobraževanjem izvajalcev procesov pridelave, predelave, priprave in rabe hrane.

Podpisniki se zavezujemo, da bomo:

- spodbujali izobraževanje in usposabljanje potrošnikov, ki s svojimi izbirami sooblikujejo trženjske pristope, o ukrepih, ki jih lahko izvedejo sami pri pripravi jedilnika, nakupovanju, shranjevanju, pripravi in rabi hrane.

Ukrepano po vsej prehranski verigi – od vil do vilic

Ukrepati moramo po vsej prehranski verigi, saj zahteve in potrebe posamičnega deležnika učinkujejo na poslovanje in ravnanje drugih.

Podpisniki se zavezujemo, da bomo:

- aktivno spremljali točke nastajanja zavržkov hrane na lastnem delu poti od polja do krožnika,
- ugotavljali razloge za njihovo nastajanje ter primerno ukrepali,
- redno publicirali primere dobre prakse,
- okrepili vzajemno komuniciranje med deležniki in iskali dodatne načine obveščanja z namenom zmanjševanja in preprečevanja količin zavržene hrane.

Spodbujamo inovativne rešitve

Zavedamo potenciala tehnoloških in socialnih inovacij na področju prehrane. Zato bomo spodbujali dejavnosti za zmanjšanje nastajanja zavržene hrane:

- s spreminjanjem oblik in vrst embalaže,
- z oglaševanjem in prilagajanjem trženjskih prijemov ter
- s spodbujanjem pridelave in rabe lokalne, ekološko pridelane hrane.

Ponujamo podporo zoper prehranske izgube v državah v razvoju

Smo del industrializiranega sveta, ki se zaveda svoje odgovornosti do držav v razvoju. Tudi na področju hrane. Zato bomo spodbujali ukrepe slovenskega mednarodnega razvojnega sodelovanja za zmanjšanje prehranskih izgub v državah v razvoju.

Potrebujemo proaktivno politično delovanje

Zmanjševanje in preprečevanje nastajanja zavržene hrane zahteva sodelovanje in povezovanje vseh deležnikov, zato si podpisniki prizadevamo za proaktivno nadstranskarsko politično pobudo.

Podpisniki Deklaracije za Slovenijo brez zavržene hrane hkrati podpiramo obstoječe pobude, ki prispevajo k preprečevanju in zmanjševanju nastajanja zavržene hrane.

V Ljubljani, septembra 2015